

Overweging Aswoensdag 2016

“Keer nu terug tot mij. Scheur je hart, niet je kleren. En keer terug tot mij.” Zo spreekt God, zegt Joël, en een paar eeuwen later spreekt Jezus woorden van gelijke strekking: Keer terug tot God. En als je dat doet door te vasten, doe het dan in het verborgene. En als je dat doet met goede daden, doe die dan in het verborgene. En als je dat doet door te bidden, doe dat dan in het verborgene.”

Zowel Joël als Jezus maken een verschil tussen de buiten- en de binnenwereld. De buitenwereld, dat zijn je kleren, je identiteit, je relaties, je gevoel van zekerheid, je werk. De binnenwereld, dat is het Geheel Andere. Dat is de plek waar ruimte is voor ontvangen, voor verwondering, voor groei. Het openbare en het verborgene zijn twee helften die bij elkaar horen, maar ze zijn niet hetzelfde. En omdat onze binnenwereld voortdurend overstemd en overspoeld dreigt te worden door de stemmen uit de buitenwereld, die roepen om efficiëntie, flexibiliteit, status en wat een-ander-van-je-vindt – pleiten zowel Jezus als Joël ervoor die twee helften uit elkaar te houden. Vooralsnog.

Het is als met een schip op zee: wanneer we ons alleen laten leiden door de buitenwereld, worden we onafhankelijke schippers met een doelbewuste koers. We stellen onze instrumenten zo nauwkeurig mogelijk in, we onderhouden ons schip zo goed we kunnen – en we zijn op weg. We houden overzicht, berekenen een efficiënte koers en houden voortdurend contact met de andere schippers om te zien hoe ver zij al zijn, en met welke middelen.

Maar af en toe, op een eenzame avond of een windstille namiddag, overvalt ons zoiets als heimwee. Dan schuren en schrobben we nog harder en zetten de zeilen nog net iets scherper in de wind. Maar als we pech hebben – of juist geluk – blijft de heimwee toch aankloppen. Iets klopt er niet, iets ontbreekt. We voelen ons moe, leeg, en eenzaam. En de heimwee wacht. Geduldig. Standvastig. Tot we eindelijk besluiten de deur te openen en hem binnen te laten.

Pas dan ontstaat er ruimte voor dat tweede deel van ons leven: het

verborgene. Het mysterie. En dat mysterie vaart een heel eigen koers waar we niet aan gewend zijn omdat we er niet veel aan bij te sturen hebben: we kunnen alleen maar ontvangen. De nieuwe schipper, die heimwee heette – en nu God – zet een nieuw compas, een innerlijk compas, dat maakt dat we de dingen anders waarnemen. Wat eerst 'vooruit' leek, is nu misschien wel 'achteruit' en we realiseren ons dat om vooruit te gaan we altijd eerst dingen moeten laten gaan, opgeven, ver-geven.

Met deze nieuwe Schipper worden de stormen van het leven er niet minder heftig om, maar wij ondergaan ze anders: God geeft ons het vertrouwen om te vallen, om flaters te slaan, om te mislukken en tóch te blijven staan. Soms aan het roer, soms tollend over het dek, maar zonder ten onder te gaan. De stormen zijn niet minder, en de pijn ook niet, maar we leren beter om te vallen en om in dat vallen ook iets van opstaan te bespeuren. God zet alles op z'n kop: onder wordt boven, en pijn wordt een mogelijkheid tot groei. Zo houdt God van ons door de dingen heen; net zo lang tot we ergens aankomen waar het nieuw en goed is, waar ruimte is.

Daarom ook deze 40 dagen: een gemarkeerde tijd, met een begin en een einde. Om te bidden, te vasten en goed te doen. Niet omwille van het resultaat, niet om wat een ander ervan vindt, maar om de oefening zelf: om te leren luisteren naar ons heimwee en gehoor te geven aan God die ons roept om elke dag, in al wat we doen, Zijn Teken, Zijn Naam te dragen.

Vandaag herbegint de hoop. Vandaag herbegint de tijd. Scheur je hart in, en keer terug.

Liesbeth Jansen